

**Sterre Peppelenbosch**

**6548148**

**GES-Eindwerkstuk GE3V14054**

**M. Paulusse**

**Studiejaar 2020-2021**

**[s.r.peppelenbosch@students.uu.nl](mailto:s.r.peppelenbosch@students.uu.nl)**

**Ruth Bader Ginsburg:  
Advocaat, *Judge* van het *Supreme Court* en Cultureel Icoon:  
de invloed van Ruth Bader Ginsburg**

**RQ:** Wat is de invloed geweest van Ruth Bader Ginsburg tijdens haar ambtsperiode van 1993 -2020 bij het *Supreme Court* op de ontwikkeling van vrouwenrechten in de Verenigde Staten geweest en in hoeverre is haar *radical project* geslaagd?

**Woorden: 7255**

**Inleverdatum: 21 februari 2021**

**Universiteit Utrecht  
Faculteit Geesteswetenschappen**

## Abstract

In deze scriptie wordt een onderzoek gedaan naar de vraag: ‘Wat is de invloed van Ruth Bader Ginsburg tijdens haar ambtsperiode van 1993-2020 bij het *Supreme Court* op de ontwikkeling van vrouwenrechten geweest en in hoeverre is haar *radical project* geslaagd?’ Het betreft een verdiepend onderzoek naar hoe Ruth Bader Ginsburg (hierna: RBG) tijdens haar ambtsperiode invloed heeft gehad op de ontwikkeling van vrouwenrechten en in hoeverre haar *radical project* geslaagd is. Haar eigen ervaringen met genderdiscriminatie hebben de basis gelegd voor haar project om onrechtvaardige verschillen tussen mannen en vrouwen op basis van gender stereotypes uit te bannen. Zij was hiermee al van start gegaan tijdens haar carrière als advocaat. Voorheen was nog geen enkele wet ongrondwettelijk verklaard op grond van genderdiscriminatie, maar daarin heeft RBG verandering gebracht. Zij was zelf het levende voorbeeld en bewijs dat verandering voor vrouwen mogelijk was. RBG was de tweede vrouw die plaatsnam in het negenkoppige Supreme Court (hierna: SC) en er wordt vaak gezegd dat zij de basis heeft gelegd voor een betere juridische positie van vrouwen en gendergelijkheid. Een juridische basis is noodzakelijk, maar naleving en handhaving van gendergelijkheid staat niet bij voorbaat vast. Dit wil niet zeggen dat RBG geen invloed heeft gehad. Zij heeft veel vrouwen geïnspireerd en haar nalatenschap is bekend geworden bij een groot publiek. Dit is belangrijk omdat dit ervoor kan zorgen dat de strijd om gelijkheid kan worden voortgezet.

In deze scriptie zal aan de hand van een kwalitatief onderzoek van primaire en secundaire bronnen kritisch worden gekeken naar de ‘veelgeprezen invloed van RBG’. Dit zal gebeuren door de beantwoording van drie deelvragen. Dit onderzoek is academisch relevant, omdat er nog weinig kritisch onderzoek heeft plaatsgevonden naar wat haar radical project inhield, de mate waarin RBG invloed heeft gehad op de ontwikkeling van vrouwenrechten tijdens haar ambtsperiode van 1993-2020 bij het SC en wat voor invloed zij heeft gehad op vrouwen in de Amerikaanse samenleving.

## Inhoudsopgave

<b>Abstract</b>	p. 2
<b>Inhoudsopgave</b>	p. 3
<b>Inleiding</b>	p. 4
<b>Hoofdstuk I Het <i>radical project</i> van RBG</b>	p. 7
1.1. De ontwikkeling van het radical project	p. 7
1.2 Het begin van het radical project	p. 11
1.2.1 <i>Frontiero v. Richardson</i> 1973	p. 11
1.2.2 <i>Weinberger v. Weisenfeld</i> , 1975	p. 12
1.3. Conclusie	p. 13
<b>Hoofdstuk II De invloed van RBG bij het SC</b>	p. 14
2.1 De rol van het SC	p. 14
2.2 <i>United States v. Virginia</i> , 1996	p. 16
2.3 <i>The Voice in Dissent</i>	p. 18
2.4 <i>Ledbetter v. Goodyear Tire &amp; Rubber Co.</i> , 2007	p. 19
2.5 <i>Whole Woman’s Health v. Hellerstedt</i> , 2016	p. 20
2.6 Conclusie	p. 22
<b>Hoofdstuk III Hoe RBG uitgroeide tot cultureel icoon</b>	p. 24
3.1 ‘ <i>The Notorious RBG</i> ’	p. 24
3.2 Conclusie	p. 26
<b>Conclusie</b>	p. 27
<b>Bibliografie</b>	p. 29

## **Advocaat, *Judge* van het SC en Cultureel Icoon: de invloed van RBG**

### **Inleiding**

*“Our Nation has lost a jurist of historic stature. We at the Supreme Court have lost a cherished colleague. Today we mourn, but with confidence that future generations will remember Ruth Bader Ginsburg as we knew her – a tireless and resolute champion of justice.”*<sup>1</sup> – John Roberts, Chief Justice of the Supreme Court, 2020

Op 18 september 2020 overleed de progressieve SC-rechter RBG op 87-jarige leeftijd aan de gevolgen van kanker. Dit gaf president Trump de mogelijkheid om nog voor de presidentsverkiezingen op 3 november 2020 zijn derde conservatieve rechter - Amy Coney Barrett - te nomineren. Daarmee wist hij (alsnog) een nog grotere meerderheid van conservatieve rechters binnen het SC te realiseren. De benoeming van Barrett vond plaats in een periode van sterke verdeeldheid in de Verenigde Staten en kan de ideologische balans binnen het SC drastisch veranderen.<sup>2</sup>

Daarnaast kan door de benoeming van Barret de nalatenschap van RBG in gevaar komen. Barrett is namelijk een toegewijd katholiek en behoort tot het conservatieve kamp die de Amerikaanse Grondwet bekijken vanuit het perspectief van de achttiende-eeuwse opstellers. Zij noemde *Roe v. Wade* – de basis voor abortusrecht in de VS – “controversieel”. Ze staat qua opvattingen ver af van RBG die in haar 27 jaar als lid van het SC juist een icoon was voor progressief Amerika, omdat zij zich onder meer inzette voor gendergelijkheid.<sup>3</sup> RBG was ook

---

<sup>1</sup> ‘Press Releases - pr\_09-18-20 - Supreme Court of the United States,’ *Supreme Court* (18 september 2020). [[https://www.supremecourt.gov/publicinfo/press/pressreleases/pr\\_09-18-20](https://www.supremecourt.gov/publicinfo/press/pressreleases/pr_09-18-20)]

<sup>2</sup> Lawrence Hurley Chung Andrew, ‘Trailblazing U.S. Supreme Court Justice Ginsburg dies; succession battle looms’, *Reuters* (19 september 2020). [<https://www.reuters.com/article/us-usa-court-ginsburg-idUSKBN269395>]

<sup>3</sup> ‘Trump nomineert conservatieve rechter Coney Barrett voor Hooggerechtshof,’ *NRC* (26 september 2020), [<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/09/26/trump-nomineert-conservatieve-rechter-coney-barrett-voor-hooggerechts-hof-a4013697>].

een betrouwbare progressieve stem in kwesties als het uitbreiden van homorechten, het handhaven van de Obamacare en het bevorderen van de rechten van minderheden.

Het SC telt acht rechters en één voorzitter. De leden worden aangewezen door de president van de Verenigde Staten. Die kan zo invloed uitoefenen op de inhoudelijke richting van de oordelen van het SC. De rechters worden na nominatie door de president benoemd door de Senaat.<sup>4</sup>

Het SC bestaat nu uit zes conservatieve (waarvan één minder conservatief bleek dan verwacht) en drie progressieve rechters.<sup>5</sup> Deze rechters spelen een grote rol bij het vormgeven van het Amerikaanse beleid inzake de zogenoemde *hot-button* kwesties als abortus, LGBTQ-rechten, wapenrechten, religievrijheid, de doodstraf en de macht van de president. Twee voorbeelden hiervan zijn het besluit van het SC in 1973 om abortus te legaliseren – een beslissing die de conservatieven graag zouden willen terugdraaien – en in 2015 het besluit om het huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht toe te staan.<sup>6</sup> Deze twee voorbeelden sluiten goed aan bij hetgeen waarvoor RBG zich inzette.

RBG wilde discriminatie op grond van geslacht bestrijden. Dit is door een journalist van de *New York Times* haar *radical project* genoemd en heeft als doel om onrechtvaardige verschillen tussen mannen en vrouwen op basis van stereotypes te elimineren.<sup>7</sup> Er wordt vaak gezegd dat zij zowel als advocaat en rechter veel invloed heeft gehad op de ontwikkeling van vrouwenrechten en daarmee ook op de positie van vrouwen in de maatschappij.<sup>8</sup>

In deze scriptie zal dan ook de volgende vraag worden onderzocht: ‘Wat is de invloed van Ruth Bader Ginsburg tijdens haar ambtsperiode van 1993-2020 bij het SC op de ontwikkeling van vrouwenrechten in de Verenigde Staten geweest en in hoeverre is haar *radical project*

---

<sup>4</sup> ‘Amerikaanse hoge rechter Ruth Bader Ginsburg overleden,’ *NRC* (18 september 2020), [https://www.nrc.nl/nieuws/2020/09/18/amerikaanse-opperrechter-ruth-bader-ginsburg-overleden-a4012782].

<sup>5</sup> Tom McCarthy, ‘What does Ruth Bader Ginsburg’s death mean for the supreme court?’ *The Guardian* (19 september 2020), sectie US news.

[https://www.theguardian.com/us-news/2020/sep/18/ruth-bader-ginsburg-supreme-court-faq-explaine]

<sup>6</sup> Chung, ‘Trailblazing U.S. Supreme Court Justice Ginsburg dies; succession battle looms’.

<sup>7</sup> Linda Greenhouse, ‘Ruth Bader Ginsburg, Supreme Court’s Feminist Icon, Is Dead at 87’, *The New York Times* (18 september 2020), sectie U.S. [https://www.nytimes.com/2020/09/18/us/ruth-bader-ginsburg-dead.html].; Robin Stein en Meg Felling, ‘Video: The Radical Project of Ruth Bader Ginsburg’, *The New York Times* (18 september 2020), sectie Obituaries.

[https://www.nytimes.com/video/obituaries/10000006849413/ruth-bader-ginsburg-obituary.html]

<sup>8</sup> ‘Hoge rechter ‘RBG’ was voorvechtster van vrouwenrechten en werd een progressief idool,’ *NRC* (9 september 2020) [https://www.nrc.nl/nieuws/2020/09/19/popidool-voor-progressieven-a4012783].

geslaagd?’ Deze vraag wordt onderzocht door de beantwoording op de volgende drie deelvragen:

1. Wat hield het radical project van RBG in?
2. Wat is de invloed van RBG op het gebied van vrouwenrechten tijdens haar ambtsperiode van 1993-2020 bij het SC geweest?
3. Wat is de invloed van RBG op de vrouwen in de Amerikaanse samenleving geweest?

Over de invloed van RBG op de ontwikkeling van vrouwenrechten is al veel (positiefs) geschreven. Ook na haar overlijden is er veel geschreven over haar nalatenschap. Er is echter minder literatuur te vinden over wat haar invloed daadwerkelijk geweest is op de ontwikkeling van vrouwenrechten en de positie van de vrouwen in de Amerikaanse samenleving. Bovendien is er nog weinig geschreven over wat het radical project inhoudt. Deze scriptie voegt dus een verdiepend onderzoek toe aan de reeds bestaande literatuur.

In dit onderzoek wordt er voornamelijk gebruik gemaakt van een kwalitatieve onderzoeksmethode. Hierbij worden voornamelijk primaire bronnen gebruikt, maar ook secundaire literatuur wordt geraadpleegd. Als primaire bronnen worden artikelen van RBG gebruikt en argumenten van RBG in uitspraken van het SC over sekseongelijkheid die van belang zijn voor beantwoording van de onderzoeksvraag. Secundaire literatuur wordt gebruikt om te kijken naar het historiografisch debat over de invloed van RBG op vrouwenrechten.

## Hoofdstuk I - Het radical project van RBG

### 1.1. De ontwikkeling van het radical project

*“I ask no favor for my sex. All I ask is of our brethren is that they take their feet off our necks.”*<sup>9</sup>

De eigen ervaringen met genderdiscriminatie van RBG vormden het uitgangspunt voor haar werk. Zij was een van de negen vrouwen op *Harvard Law School* in 1956. Deze negen vrouwen moesten zich aan de decaan verantwoorden ‘waarom zij, de anders door mannen bezette studieplekken innamen’. RBG maakte haar studie later af aan *Columbia Law School*. Dit deed zij om het gezin bij elkaar te houden nadat haar man, Martin, een baan had geaccepteerd in New York.<sup>10</sup>

Zo’n prestatie op twee topuniversiteiten was nog niet eerder voorgekomen. Toch had RBG na haar afstuderen moeite met het vinden van een baan omdat zij een vrouw was. Uiteindelijk ging RBG werken aan *Columbia Law School’s International Procedure Project*. Zij werd medeauteur van een boek over het Zweedse rechtssysteem.<sup>11</sup>

RBG vertrok in 1962 naar de Universiteit van Lund in Zweden voor een juridisch onderzoeksproject. Zoals ze zelf in een interview vertelde, werden hier haar ogen geopend: bijna 25% van de rechtenstudenten was vrouw, in vergelijking met nauwelijks 3% in de VS. Ook was het in Zweden al redelijk geaccepteerd dat er in een gezin twee kostwinners waren.<sup>12</sup> De krantenkop ‘*Why should the woman have two jobs and the man only one?*’ wekte de interesse van RBG. Vooral het idee dat het verzorgen van de kinderen niet alleen de taak van de vrouw was, maar dat ook de man ‘meer zou kunnen doen dan het vuilnis buiten zetten’ leidde tot debatten die erg interessant waren voor RBG. Ook kwam in deze periode Sherri

---

<sup>9</sup> Louise W. Knight, ‘The 19th-century powerhouse who inspired RBG,’ RBG as quoted in the documentary “RBG,” *CNN* (1 september 2018) [<https://www.cnn.com/2018/09/01/opinions/ruth-bader-ginsburg-rbg-and-grimke-sisters-louise-knight/index.htm>]

<sup>10</sup> ‘Tribute: The Legacy of Ruth Bader Ginsburg and WRP Staff,’ *American Civil Liberties Union* [<https://www.aclu.org/other/tribute-legacy-ruth-bader-ginsburg-and-wrp-staff>].

<sup>11</sup> *Ibidem*.

<sup>12</sup> Ruth Bader Ginsburg, Gillian Metzger en Abbe Gluck, ‘A Conversation with Justice Ruth Bader Ginsburg’, *Colum. J. Gender & L.* 25 (2013) 6.

Finkbine vanuit Arizona naar Zweden om daar abortus te laten plegen omdat ze geen toegang had tot een legale abortus in de VS.<sup>13</sup>

Zweden onderging in de jaren '60 een revolutie in de benadering van gendergelijkheid. Prominente Zweedse journalisten, intellectuelen en politici begonnen te betogen dat de handhaving van traditionele geslachtsrollen averechts uitpakte voor beide geslachten. Zolang mannen ontmoedigd werden de rol van de vrouwen in te nemen, zouden vrouwen geen gelijkwaardige sociale positie kunnen bereiken. Dit resulteerde in een officieel politiek beleid van de Zweedse regering om dit probleem aan te pakken door middel van actieprogramma's voor mannen en vrouwen. Zweden werd het eerste land ter wereld dat ouderschapsverlof beschikbaar stelde aan mannen.<sup>14</sup>

*“My thought processes were stimulated in Sweden. I saw what was wrong and what needed to change in the USA.”<sup>15</sup>*

RBG ging verder in de academische wereld en ging in 1963 werken bij de faculteit van de *Rutgers Law School*. Als vrouw kwam zij hier ook in een nadelige positie. Toen zij ontdekte dat haar salaris lager was dan dat van haar mannelijke collega's, sloot zij zich aan bij een campagne voor gelijke beloning met andere vrouwen die doceerden aan de universiteit. Dit heeft geleid tot een salarisverhoging voor al deze vrouwen. Door haar eigen ervaringen begon Ginsburg klachten over seksdiscriminatie te behandelen die naar haar werden doorverwezen door de *American Civil Liberties Union* (hierna: ACLU). Het *ACLU Women's Rights Project* werd in 1972 onder leiding van RBG opgericht om barrières voor vrouwen te verwijderen en nieuwe mogelijkheden te creëren.<sup>16</sup>

Toen RBG in de vroege jaren '70 als advocaat begon met het procederen over constitutionele zaken zoals genderdiscriminatie, had het SC tot dan toe nog geen enkele wet constitutioneel ongeldig verklaard op grond van genderdiscriminatie. Wetten die genderongelijke elementen bevatten, leverden tot dan toe geen conflict op met het 14<sup>de</sup> amendement.<sup>17</sup> Opstellers van het

---

<sup>13</sup> Ibidem.

<sup>14</sup> 'The Yale Law Journal - Forum: Justice Ginsburg's Advocacy and the Future of Equal Protection,' *The Yale Law Journal* (21 februari 2013)

[<https://www.yalelawjournal.org/forum/justice-ginsburgs-advocacy-and-the-future-of-equal-protection>].

<sup>15</sup> 'Ruth Bader Ginsburg receives jubilee honorary doctorate'.

<sup>16</sup> 'Tribute: The Legacy of Ruth Bader Ginsburg and WRP Staff'

<sup>17</sup> Sectie 1 van het 14<sup>de</sup> amendement houdt in dat alle personen die geboren of genaturaliseerd zijn in de VS en onderworpen zijn aan de jurisdictie van de VS, staatsburger zijn van de VS en van de staat waarin zij leven.



14<sup>de</sup> amendement hadden namelijk niet voorzien in de gelijkheid van sekse. Uit de wetsgeschiedenis bleek dat het de wetgever vrijstond om ‘burgers’ en ‘personen’ te onderscheiden op basis van bijvoorbeeld leeftijd, economische, sociale positie of geslacht zonder de *Equal Protection Clause* van het 14<sup>de</sup> amendement in acht te nemen. Bovendien was het van mening dat vrouwen weliswaar kwalificeerden als ‘burgers’ en ‘personen’ zoals bedoeld in het 14<sup>e</sup> amendement, zij toch anders kunnen worden geclassificeerd dan mannen.<sup>18</sup>

Ten gevolge van de burgerrechtenbeweging in de jaren ‘60 en de vrouwenbeweging in de jaren ‘70 werden traditionele stereotypen (resp. ras en geslacht) ter discussie gesteld. De eens onbetwiste veronderstelling van natuurlijke afhankelijkheid van vrouwen en hun ongeschiktheid voor mannenberoepen werd door de vrouwenbeweging in twijfel getrokken. Volgens RBG moest het SC om deze nieuwe richting op te gaan eerst inzien dat wetgeving die kennelijk bedoeld was om vrouwen ten goede te komen, vaak het tegenovergestelde effect had.<sup>19</sup> Met zorgvuldig gekozen gevallen wilde RBG de irrationele en ongelijke behandeling van vrouwen aan tonen. Haar doel was het deconstrueren van paternalistische en stereotype veronderstellingen waardoor vrouwen - ook al leken zij een gunstigere behandeling te krijgen - uitgesloten werden van de rechten van een volwaardig (staats)burger.<sup>20</sup> Haar theorie was radicaal, maar haar benadering behoudend en stapsgewijs.

RBG besloot dan ook om de ongrondwettigheid van genderdiscriminatie (voornamelijk) aan te vechten met mannelijke eisers. Mannelijke eisers bleken een nuttig instrument om de wet te ontdoen van formele classificaties op basis van geslacht. Rechters zouden namelijk gunstiger oordelen over claims van hun eigen geslacht.<sup>21</sup> Dit stelde RBG in staat om aan te tonen dat wat in eerste instantie een vrouwenkwestie leek, ook concrete schade aan mannen kon opleveren als aan hun rechten werden onzegd die vrouwen wel hadden. Bovendien

---

Geen enkele staat mag een wet maken of afdwingen die de voorrechten of immuniteit van een burger inperken. Noch zal een staat iemand het leven, de vrijheid of eigendom ontnemen zonder een behoorlijke rechtsgang, noch een persoon de gelijke bescherming van wetten ontzeggen. ‘Fourteenth Amendment,’ US Constitution; Ruth Bader Ginsburg, ‘Sexual Equality under the Fourteenth and Equal Rights Amendments Symposium: The Quest for Equality,’ *Washington University Law Quarterly* 1979 (1979) 161–178.

<sup>18</sup> Ibidem.; *Minor v. Happersett*, 88 U.S. (21 Wall.) 162, 174-76 (1874); cf. *Strauder v. West Virginia*, 100 U.S. 303, 310 (1879) (commenting in casual dictum that although race was an impermissible criterion for jury service, no doubt a state "may confine [jury] selection to males").

<sup>19</sup> Ibidem.

<sup>20</sup> Linda Greenhouse, ‘Learning to Listen to Ruth Bader Ginsburg Celebrating the Jurisprudence of Justice Ruth Bader Ginsburg: Introduction,’ *New York City Law Review* 7 (2004) 213–220.

<sup>21</sup> Cary Franklin, ‘The Anti-Stereotyping Principle in Constitutional Sex Discrimination Law,’ *New York University Law Review* 85 (2010) 83–173.

illustreerde het dat genderstereotypen vaak irrationeel zijn en over het algemeen eenieder (zouden) kunnen schaden.<sup>22</sup>

Deze benadering heeft RBG afgeleid van ‘*Mill and the Swedes*.’<sup>23</sup> John Stuart Mill - een 19de-eeuwse Engelse filosoof en econoom - voerde aan dat mannen en vrouwen beiden door stereotype sekserollen beperkt worden. Volgens hem kon gelijkheid tussen de seksen alleen bereikt worden door het verlichten van de collectieve druk om zich aan dergelijke stereotypen te conformeren.<sup>24</sup> Daarnaast heeft RBG haar benadering ook afgeleid van de Zweden. Dat blijkt uit een citaat van Olof Palme (Zweedse sociaaldemocratische premier) dat RBG gebruikt in een mede door haar geschreven studieboek over genderdiscriminatie:

*“We have talked long enough about the emancipation of women, of the problem of woman’s role in society. But in order that women shall be emancipated... men must also be emancipated. The aim must be that men and women should be given the same rights, obligations and work assignments in society. The greatest gain of increased equality between the sexes would be of course, that nobody should be forced into a predetermined role on account of sex, but each person should be given better possibilities to develop his or her personal talents.”*<sup>25</sup>

Haar visie werkte zij verder uit in dit boek dat zij in 1974 publiceerde. RBG opende daarin met een uitleg dat mannen en vrouwen beiden met discriminatie te maken kunnen krijgen als zij afwijken van hun ‘traditionele’ rol. Dit zou volgens haar de individuele vrijheid en ontwikkeling kunnen belemmeren.<sup>26</sup> Classificaties op basis van gender waren alleen toegestaan als deze bijdroegen aan het uitbannen van stereotypen en/of als deze voorzagen in de regulering van grondwettelijke bescherming tegen ongelijkheid. Dit wordt ook wel het anti-stereotype principe genoemd dat inhoudt dat de staat niet mag handelen op basis van

---

<sup>22</sup> ‘An Open Discussion with Justice Ruth Bader Ginsburg The Day, Berry & Howard Visiting Scholar’, *Connecticut Law Review* 36 (2003) 1033–1048.

<sup>23</sup> Letter from Ruth Bader Ginsburg, Professor, Rutgers Univ. Sch. of Law, to Jamison Doig, Professor Emeritus of Politics & Int’l Affairs, Princeton Univ. (Apr. 6, 1971) (on file with the Library of Congress) (Ruth Bader Ginsburg Papers, container 5, folder “Moritz v. Comm’r May 1971”)

<sup>24</sup> J.S. Mill, *The Subjection of Women* (1869), reprinted in *On Liberty and Other Writings* 144 (Stefan Collini ed., Cambridge Univ. Press 1989)

<sup>25</sup> Address by Olof Palme, Women's National Democratic Club, Washington D.C., June 8, 1970, in K. DAVIDSON, R. GINSBURG & H. KAY, *TEXT, CASES AND MATERIALS ON SEX-BASED DISCRIMINATION* (1974). 938-46

<sup>26</sup> Kenneth M. Davidson, Ruth Bader Ginsburg en Herma Hill Kay, *Sex-Based Discrimination: Text, Cases and Materials* (1974).

traditionele opvattingen over mannen en vrouwen waardoor hun stereotype positie weerspiegeld of versterkt wordt.<sup>27</sup>

## 1.2 Het begin van het radical project

Om voorgaande te verduidelijken worden hieronder twee zaken besproken die RBG tijdens haar carrière als advocaat voor het SC heeft bepleit. Dit zijn de zaken *Frontiero v. Richardson*, 1973 en *Weinberger v. Weisenfeld*, 1975. Beide zaken geven goed weer wat haar radical project inhield en hoe zij te werk ging.

### 1.2.1 *Frontiero v. Richardson*, 1973

In haar eerste zaak - *Frontiero v. Richardson* - vocht RBG de veronderstelling aan dat een man geen ‘afhankelijk’ echtgenoot kon zijn. In haar pleidooi is te vinden hoe dit soort stereotype veronderstellingen ervoor kunnen zorgen dat vrouwen zich niet verder kunnen ontwikkelen. RBG omschrijft het als volgt: “*Laws of this quality help to keep women not on a pedestal, but in a cage.*”<sup>28</sup> Dat een man geen afhankelijk echtgenoot kan zijn, houdt logischerwijs ook in dat een vrouw geen kostverdiener kan zijn. Dit houdt de traditionele stereotype rollen in stand.

RBG verdedigde in deze zaak *Frontiero*, een vrouwelijke luitenant bij de luchtmacht en haar man Joseph, een voltijdstudent. *Frontiero*’s inkomen dekte bijna driekwart van het gezinsbudget, terwijl Joseph’s inkomen net iets meer dan een kwart van de gezinsuitgaven dekte. Hierdoor hadden zij geen recht op huurtoeslag of gezondheidsuitkeringen.<sup>29</sup>

De klacht van de *Frontiero* was dan ook gebaseerd op het feit dat aan *Frontiero* een vorm van financiële ondersteuning geweigerd werd, terwijl die wel automatisch aan mannen in dezelfde positie zou zijn toegekend. Daarnaast kreeg Joseph geen uitkering die wel uitgekeerd zou worden aan vrouwen in zijn positie.<sup>30</sup> Er was dus sprake van een regeling die discrimineerde op grond van geslacht. Dit was in de veronderstelling dat het niet waarschijnlijk was dat een man de afhankelijke echtgenoot zou zijn.<sup>31</sup> RBG claimde echter dat ‘vrouwen in het leger’ op

---

<sup>27</sup> Franklin, ‘The Anti-Stereotyping Principle in Constitutional Sex Discrimination Law’

<sup>28</sup> *Frontiero v. Richardson*, 411 U.S. 677 (1973).

<sup>29</sup> *Ibidem*.

<sup>30</sup> Ruth Bader Ginsburg, ‘Gender and the Constitution’, *University of Cincinnati Law Review* 44 (1975) 1–42.

<sup>31</sup> Greenhouse, ‘Ruth Bader Ginsburg, Supreme Court’s Feminist Icon, Is Dead at 87’.

deze manier beroofd werden van het recht op een eerlijk proces en dit was in strijd met de gelijkheid garantie van het 5<sup>de</sup> amendement.<sup>32</sup>

Uiteindelijk oordeelde het SC met een 8-1 meerderheid in het voordeel van *Frontiero*. Het doorslaggevende argument was dat de verschillende regeling voor mannen en vrouwen in het leger louter op ‘administratief gemak’ berustte.<sup>33</sup> Dit leidde tot jurisprudentie waarin differentiatie op grond van geslacht en gebaseerd op veronderstellingen van ‘afhankelijkheid’, ongrondwettig werden verklaard.

### 1.2.2 *Weinberger v. Weisenfeld*, 1975

Een andere belangrijke zaak was *Weinberger v. Weisenfeld*. Hierin stond RBG Stephen Weisenfeld bij, een man uit New Jersey wiens vrouw stierf tijdens de bevalling. Weisenfeld wilde minder werken om tijd hebben om zijn zoon thuis te verzorgen. Hij ontdekte echter dat alleen weduwen in aanmerking kwamen voor socialezekerheidsuitkeringen, weduwenaars niet. Het verzorgen van zijn zoon en financieel rondkomen zou hierdoor erg moeilijk worden. RBG stapte namens hem naar het SC en vocht aan dat zo’n wet - net zoals in *Frontiero v. Richardson* - ongrondwettig was.<sup>34</sup> RBG benadrukte ook hier dat in de wet verscholen stereotypen schadelijk kunnen zijn voor eenieder en wilde aantonen dat ook mannen de rol van ouder moeten kunnen vervullen, in plaats van alleen de ‘traditionele’ rol als kostverdiener.<sup>35</sup> Sociale bescherming voor vrouwen waarvan de man overleed moest ook bescherming bieden aan mannelijke werknemers, die weduwnaar werden.<sup>36</sup> RBG en Weisenfeld wonnen de zaak. De rechters van het SC stemden met 8-1 voor en borduurden voort op de uitspraak *Frontiero v. Richardson* waardoor jurisprudentie op dit gebied ontstond.

---

<sup>32</sup> *Frontiero v. Richardson*, 411 U.S. 677 (1973). Het 5<sup>de</sup> amendement bevat net als het 14<sup>de</sup> amendement een clause inzake een eerlijk proces waarin staat dat niemand “zonder een behoorlijke rechtsgang” van leven, vrijheid of eigendom mag worden beroofd. Het 5<sup>de</sup> amendement is van toepassing op de federale overheid terwijl het 14<sup>de</sup> amendement van toepassing is op deelstaatregeringen. ‘Fifth Amendment,’ US Constitution.

<sup>33</sup> *Frontiero v. Richardson*, 411 U.S. 677 (1973).

<sup>34</sup> Bader Ginsburg, Metzger en Gluck, ‘A Conversation with Justice Ruth Bader Ginsburg’.

<sup>35</sup> *Ibidem*.

<sup>36</sup> *Weinberger v. Wiesenfeld*, 420 U.S. 636 (1975).

### 1.3. Conclusie

Uit deze twee zaken wordt verduidelijkt hoe RBG te werk ging om genderdiscriminatie aan te pakken. Haar benadering was behoudend en stapsgewijs (door met mannelijke eisers te werken) om zo de irrationele en ongelijke behandeling op grond van geslacht aan te tonen. Dit wordt ook wel haar radical project genoemd. Dit was gebaseerd op John Stuart Mill en (haar ervaringen in) Zweden, de voorlopers van het ter discussie stellen van stereotypen. RBG wilde op een subtiele manier laten blijken dat stereotypen zowel mannen als vrouwen kunnen raken als zij afwijken van de traditionele rol. Haar doel was dan ook het deconstrueren van paternalistische en stereotype veronderstellingen waardoor vrouwen, maar ook mannen uitgesloten konden worden van bepaalde rechten. RBG wilde ervoor zorgen dat deze onrechtvaardige verschillen tussen mannen en vrouwen in de samenleving zouden verdwijnen. Haar theorie was radicaal, maar haar benadering behoudend en stapsgewijs.

In dit hoofdstuk is uitgelegd hoe het radical project van RBG is begonnen, wat het inhoudt en verduidelijkt aan de hand van *Frontiero v. Richardson* en *Weinberger v. Weisenfeld*. In het volgende hoofdstuk zal worden geanalyseerd wat de invloed van RBG op het gebied van de ontwikkeling van vrouwenrechten tijdens haar periode bij het SC van 1993-2020 is geweest.

## Hoofdstuk II - De invloed van RBG bij het SC

### 2.1. De rol van het SC

RBG werd in 1993 door president Clinton voorgedragen als *Associate Justice of the SC*.<sup>37</sup> Dit was een significant moment in de recente politieke geschiedenis van het SC. In de voorafgaande 26 jaar had namelijk geen enkele democratische president een rechter van het SC kunnen benoemen. Voor de benoeming van RBG had de samenstelling van het SC een aanzienlijke transformatie ondergaan. De nominaties van conservatieve rechters door de Republikeinse presidenten Richard Nixon, Ronald Reagan en George Bush hadden de rechters van het zeer progressieve *Warren Court Era* vervangen.<sup>38</sup>

Veel progressieven hoopten dat RBG ervoor zou zorgen dat het SC zich weer in een progressieve richting zou ontwikkelen. Van RBG werd verwacht dat zij nieuw leven zou inblazen in de progressieve beslissingen van het voormalige *Warren Court*, die door de conservatieve meerderheid in het SC waren teruggedraaid. Overigens is uit onderzoek gebleken dat het moeilijk is om de beslissingen en de impact van een nieuwbenoemde rechter te voorspellen.<sup>39</sup>

Zo ook in het geval van RBG. Veel mensen hadden verwacht dat RBG zich voornamelijk aan de progressieve kant zou begeven, maar waren verrast dat zij in haar beginjaren een gematigde rechter bleek te zijn. Zij koos regelmatig de kant van de conservatieven en juichte rechterlijke terughoudendheid toe.<sup>40</sup> De rechterlijke terughoudendheid van RBG was een belangrijke reden voor Clinton om haar tot rechter te benoemen. Dit volgt uit de volgende argumenten die hij aandraagt in zijn *nomination speech*:

“[...] *Progressive in outlook, wise in judgement, balanced and fair in her opinions,*” “[...] *her pioneering work in behalf of the women of this country. [...] Consensus-building moderate,*

---

<sup>37</sup> ‘Biographies of Associate Justices Ruth Bader Ginsburg.’ *Supreme Court*. [<https://www.supremecourt.gov/about/biographyginsburg.aspx>].

<sup>38</sup> De *Warren Court* is genoemd naar zeer progressieve *Chief Justice* Earl Warren. Hij wordt algemeen beschouwd als een van de meest invloedrijke rechters van het Supreme Court. De Warren Court breidde burgerrechten, burgervrijheden en juridische en federale bevoegdheden uit.; Christopher E. Smith e.a., ‘The First-Term Performance of Justice Ruth Bader Ginsburg,’ *Judicature* 78 (1994) 74–80.

<sup>39</sup> *Ibidem*.

<sup>40</sup> Stein en Felling, ‘Video: The Radical Project of Ruth Bader Ginsburg.’

[...] so that our judges can become an instrument of our common unity in the expression of their fidelity to the constitution.”<sup>41</sup>

De rol die RBG toeschreef aan het SC en haar gematigdheid kunnen worden verduidelijkt aan de hand van haar mening over de beslissing in de zaak *Roe v. Wade*. Een alleenstaande zwangere 25-jarige vrouw – onder het pseudoniem Jane Roe – vocht de strafrechtelijke wetten van Texas aan, die abortus verboden, tenzij het leven van de moeder in gevaar was.<sup>42</sup>

De zaak verscheen in 1973 voor het progressieve *Warren Court* en de uitspraak van het SC leidde tot het legaliseren van abortus. Het SC oordeelde dat het recht van een vrouw om haar zwangerschap te beëindigen, valt onder de vrijheid van persoonlijke keuze in familiezaken zoals bedoeld in het 14<sup>de</sup> amendement. Bovendien besloot het SC dat staten niet de bevoegdheid hadden om abortus te verbieden.<sup>43</sup>

Volgens RBG was deze uitspraak niet behoudend en stapsgewijs genoeg. De omvang en impact van deze beslissing zou de *right-to-life* bewegingen juist stimuleren. Ook nam een aantal staten maatregelen met als doel de impact van deze uitspraak te minimaliseren.<sup>44</sup> In plaats van een ontwikkeling in de richting van minder beperkende abortuswetten - zoals werd beoogd in *Roe v. Wade* – werkte de beslissing derhalve averechts. RBG beredeneerde dat zulke grote veranderingen niet van het SC moesten komen, maar van het gekozen Congres en andere gekozen wetgevers. Op deze manier blijven grote veranderingen binnen de gelegitimeerde bevoegdheid van het Congres en andere wetgevers en kunnen deze tegelijkertijd stapsgewijs worden begeleid door het SC.<sup>45</sup>

Dit begeleiden wordt ook wel ‘rechterlijk activisme’ genoemd en zorgt ervoor dat rechters op grond van veranderende opvattingen in de samenleving de Grondwet kunnen herinterpreteren.<sup>46</sup> Uit een artikel van RBG volgt dat de interpretatie van de Grondwet in deze

---

<sup>41</sup> ‘Remarks Announcing the Nomination of Ruth Bader Ginsburg To Be a Supreme Court Associate Justice | The American Presidency Project.’ *The American Presidency Project* (14 juni 1993) [<https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-announcing-the-nomination-ruth-bader-ginsburg-be-supreme-court-associate-justice>].

<sup>42</sup> *Roe v. Wade*, 410 U.S. 113 (1973).

<sup>43</sup> *Ibidem*.

<sup>44</sup> Ruth Bader Ginsburg, ‘Some Thoughts on Autonomy and Equality in Relation to *Roe v. Wade* Essay,’ *North Carolina Law Review* 63 (1984) 375–386.

<sup>45</sup> Ginsburg, ‘Remarks on Women Becoming Part of the Constitution Women and the Constitution’.

<sup>46</sup> Cathleen Small, ‘Ruth Bader Ginsburg: Supreme Court Justice,’ *Cavendish Square Publishing*, New York (2017) 71-73.

benadering wordt beïnvloed door “[...] *the climate of the era.*”<sup>47</sup> Dit wordt ook wel een ‘levende’ Grondwet genoemd en staat tegenover *originalism*. *Originalism* gaat ervan uit dat de betekenis van de Grondwet vaststaat en moet worden geïnterpreteerd zoals de schrijvers van de Grondwet het oorspronkelijk bedoeld hadden en waarin rechters sterk vasthouden aan een strikte scheiding van overheid en rechtspraak.<sup>48</sup> Deze verschillen in benadering kunnen leiden tot verschillende interpretaties van de Grondwet en dit kan leiden tot controverses tussen de rechters van het SC.

In dit deel zal het voornamelijk gaan over zaken op het gebied van vrouwenrechten en gendergelijkheid. Controverses tussen de rechters over de interpretatie in dit soort zaken kan leiden tot een belemmering op de ontwikkeling van vrouwenrechten en daarmee ook de invloed van RBG. Dit zal worden verduidelijkt aan de hand van drie zaken die veelal als RBG’s ‘meest invloedrijk voor de ontwikkeling van vrouwenrechten’ worden genoemd, maar waarvan later is gebleken dat deze (nog) niet hebben geleid tot een onweerlegbare wettelijke basis voor gelijke behandeling van mannen en vrouwen. In de transcripten van deze zaken zijn de argumenten van RBG onderzocht die van belang zijn voor de ontwikkeling van vrouwenrechten. De argumenten die van (significant) belang hadden kunnen zijn op de ontwikkeling van vrouwenrechten zullen worden uitgelicht. Dat deze van belang ‘hadden kunnen zijn’ heeft te maken met het feit dat uitspraken van het SC ook kunnen worden teruggedraaid in latere (vergelijkbare) zaken. Of een uitspraak wordt teruggedraaid is afhankelijk van de benadering die de meerderheid van de rechters aanhangt. Dit zal in dit deel nader worden uitgewerkt.

## 2.2 United States v. Virginia, 1996

De eerste belangrijke zaak is *United States v. Virginia*. Het *Virginia Military Institute* (hierna: VMI) was het laatste overgebleven, alleen voor mannen toegankelijke militaire instituut. De VS spanden een zaak aan tegen de school op grond dat het vrouw-uitsluitende toelatingsbeleid de *Equal Protection Clause* van het 14<sup>de</sup> amendement schond.<sup>49</sup> De staat Virginia voerde aan dat vrouwen niet geschikt waren voor de opleiding van het VMI en dat de oprichting van een

---

<sup>47</sup> Ruth Bader Ginsburg, ‘A Supreme Court: A Place for Women Speech,’ *Southwestern University Law Review* 32 (2003) 189–200.

<sup>48</sup> ‘Judicial Activism & Judicial Restraint,’ *Institute for Justice* 14 (2005) 3. [<https://ij.org/ll/june-2005-volume-14-number-3/two-paths-to-bigger-government/>].

<sup>49</sup> *United States v. Virginia*, 518 U.S. 515 (1996).



apart militair programma voor vrouwen aan de *Mary Baldwin University* - opgezet door de staat - voldoende gelijk was. Het SC was het daar niet mee eens en schraptte het toelatingsbeleid van het VMI.<sup>50</sup> Het VMI mocht vanaf dat moment geen vrouwen meer weigeren. RBG schreef de *majority opinion* en introduceerde daarin een nieuwe, scherpere norm om genderdiscriminatie tot een minimum te beperken. De uitleg van deze norm wordt voor het eerst geïntroduceerd in deze *majority opinion* en luidt als volgt:

*“Parties who seek to defend gender-based government action must demonstrate an ‘exceedingly persuasive justification’ (onderstreping toegevoegd) for that action. [...] An exceedingly persuasive justification must be genuine, not hypothesized or invented post hoc in response to litigation. And it must not rely on overbroad generalizations about the different talents, capacities, or preferences of males and females.”*<sup>51</sup>

Deze striktere norm werd *skeptical scrutiny* genoemd en bood een grotere mate van juridische bescherming tegen genderdiscriminatie dan *intermediate scrutiny*, waarmee staten discriminerende wetten kunnen verdedigen door aan te tonen dat het onderscheid substantieel verband hield met het bereiken van besluiten van een regering.<sup>52</sup> Onder de nieuw geïntroduceerde norm mocht geen enkel individu een kans worden ontzegd op basis van zijn of haar geslacht, tenzij het ‘compenserende’ privileges voor vrouwen betrof.<sup>53</sup> De striktere norm perkte mogelijke rechtvaardigingen voor juridische gender classificaties in. Door deze inperking zou de juridisch positie van vrouwen en mannen beter gewaarborgd zijn.

De nieuwe norm hield echter maar vijf jaar stand. Hoewel de uitkomst van *United States v. Virginia* een overwinning leek in de strijd tegen genderdiscriminatie, draaide het SC deze overwinning terug in de zaak *Nguyen v. Ins.*<sup>54</sup>

---

<sup>50</sup> Ibidem.

<sup>51</sup> Ibidem, 515.

<sup>52</sup> Heather L. Stobaugh, ‘The Aftermath of *United States v. Virginia*: Why Five Justices Are Pulling in the Reins on the Exceedingly Persuasive Justification Comment,’ *SMU Law Review* 55 (2002) 1755–1780.

<sup>53</sup> Ibidem.

<sup>54</sup> *Nguyen v. Ins* gaat kort samengevat over een 22-jarige zoon van een Amerikaanse vader en een Vietnamese moeder die niet getrouwd zijn. Nguyen en zijn vader verhuisden al snel naar de VS en Nguyen werd op zijn 6<sup>de</sup> een legale permanente inwoner van de VS. Echter had zijn vader geen poging gedaan om het staatsburgerschap aan te vragen. Op zijn 22<sup>e</sup> bekende Nguyen schuld aan aanranding. Dit leidde ertoe dat hij kon worden gedeporteerd op grond van zijn strafblad. De poging van de vader om zijn zoon te laten erkennen als burger van de VS werd afgewezen door de Immigration and Naturalization Service (INS). Zo’n poging had namelijk voor Nguyens’s 18<sup>de</sup> moeten plaatsvinden.; ‘*Nguyen v. Ins.*,’ 533 U.S. 53 (2001), 57.

In deze zaak vocht Nguyen de ongrondwettigheid aan van het opleggen van strengere eisen aan een in het buitenland geboren onwettig kind van een Amerikaanse vader, dan van een Amerikaanse moeder. Tot ongenoegen van de *dissenters* - waaronder RBG - hanteerde het SC niet de *exceedingly persuasive justification* voor de op geslacht gebaseerde discriminatie.<sup>55</sup> Het SC koos in dit geval voor de minder vergaande *intermediate scrutiny* in plaats van *skeptical scrutiny*. Het argument dat daarvoor in de *majority opinion* gegeven wordt, is dat de discriminerende classificatie verband hield met het bereiken van besluiten van de regering. Het besluit van het Congres om verschillende vereisten op te leggen aan ongehuwde vaders en ongehuwde moeders was namelijk gebaseerd op het significante verschil in hun relatie met de potentiële burger op het moment van geboorte.<sup>56</sup> Zulke wetgeving zou door de *skeptical scrutiny* - die door RBG was geïntroduceerd - nauwelijks nog mogelijk zijn. Aan geen enkel individu zou dan namelijk geen een kans op basis van zijn of haar geslacht mogen worden ontzegd. Gendergelijkheid was dus nog geen bijna onbetwistbaar wettelijk recht geworden en de juridische gendergelijkheid werd niet verder ontwikkeld.

### 2.3 *The Voice in Dissent*

Sandra Day O'Connor - de enige andere vrouwelijke SC-rechter - trad in 2006 af. De benoeming van de conservatieve rechter Samuel Alito leidde tot een conservatieve meerderheid in het SC. Om de kwesties die RBG belangrijk vond te beschermen, nam zij vaker een standpunt in die afweek van de meerderheid.<sup>57</sup> Bij een beslissing van het SC wordt de *majority opinion* uitgebreid gepresenteerd. Afwijkende opvattingen (*dissenting opinions*) worden ook gepubliceerd, maar meestal niet mondeling uitgesproken. Een mondelinge *dissenting opinion* trekt daarom de aandacht. Volgens RBG kan de dissenter op deze manier laten merken dat de beslissing van de meerderheid niet alleen verkeerd, maar ook ernstig misplaatst is.<sup>58</sup> Het uitspreken van een *dissenting opinion* kan dus een goed middel zijn om de (mogelijke) irrationaliteit van een uitspraak te benadrukken.

---

<sup>55</sup> The Aftermath of *United States v. Virginia*: Why Five Justices Are Pulling in the Reins on the Exceedingly Persuasive Justification Comment.'

<sup>56</sup> *Nguyen v. Ins* 533 U.S. 53 (2001) 60-62.

<sup>57</sup> Greenhouse, 'Ruth Bader Ginsburg, Supreme Court's Feminist Icon, Is Dead at 87.'

<sup>58</sup> Ruth Bader Ginsburg, 'The Role of Dissenting Opinions Lecture,' *Minnesota Law Review* 95 (2010) 1-8 [[https://www.researchgate.net/publication/292105200\\_Lecture\\_the\\_role\\_of\\_dissenting\\_opinions](https://www.researchgate.net/publication/292105200_Lecture_the_role_of_dissenting_opinions)]

## 2.4 Ledbetter v. Goodyear Tire & Rubber Co., 2007

De tweede zaak is *Ledbetter v. Goodyear Tire & Rubber Co.* Lilly Ledbetter werkte als manager bij een Goodyear-bandenfabriek in Alabama. In 1979 was zij de enige vrouw met een dergelijke functie. Haar salaris was in lijn met het salaris van mannen die soortgelijk werk verrichten, maar na verloop van tijd daalde haar loon ten opzichte van deze mannen. Aan het eind van 1997 bleek er een verschil van 15% tot 40% te zijn ontstaan tussen het salaris van Ledbetter en het salaris van haar vijftien mannelijke collega's.<sup>59</sup>

De federale jury achtte het meer dan waarschijnlijk dat dit verschil werd veroorzaakt door het feit dat Lilly Ledbetter een vrouw was (*i.e.* op grond van geslacht). Het oordeelde: “*It’s more likely than not that Goodyear paid Ledbetter an unequal salary because of her sex.*”<sup>60</sup>

Goodyear ging in hoger beroep bij het SC met het verweer dat Ledbetter haar claim te laat had ingediend. Tegen een jaarlijkse vaststelling van het loon dat niet binnen 180 dagen werd aangevochten, kon geen rechtszaak meer worden aangespannen ook al was loondiscriminatie op grond van geslacht in strijd met (i) de *Equal Pay Act* uit 1963, (ii) Titel VII van de *Civil Rights Act* uit 1964 en (iii) met wetten opgelegd door de *Equal Employment Opportunity Commission*.<sup>61 62</sup> Goodyear betoogde dat Ledbetter jaarlijks tijdig een dossier had moeten indienen over het feit dat haar salaris niet gelijk was aan dat van haar mannelijke collega's.<sup>63</sup> Hierbij is nog van belang dat Ledbetter pas na 20 jaar via een anonieme tip erachter was gekomen dat haar salaris gemiddeld 40% was achtergebleven t.o.v. het salaris van haar mannelijke collega's.

Het handhaven van deze korte termijn zou gelijke beloning tussen man en vrouw niet bevorderen. Dit valt terug te vinden in de dissenting opinion van RBG waarin zij het SC het volgende verweet: “*The Court does not comprehend, or is indifferent to, the insidious way in which women can be victims of pay discrimination.*”<sup>64</sup> Haar verwijt vormde uiteindelijk de

---

<sup>59</sup> *Ledbetter v. Goodyear Tire & Rubber Co.*, 550 U.S. 618 (2007).

<sup>60</sup> *Ibidem*.

<sup>61</sup> *Ibidem*.

<sup>62</sup> ‘Equal Pay Act of 1963 and Lilly Ledbetter Fair Pay Act of 2009 | U.S. Equal Employment Opportunity Commission,’ U.S. *Equal Employment Opportunity Commission* (2009) [<https://www.eeoc.gov/laws/guidance/equal-pay-act-1963-and-lilly-ledbetter-fair-pay-act-2009>].

<sup>63</sup> *Ledbetter v. Goodyear Tire & Rubber Co.*, 550 U.S. 618 (2007).

<sup>64</sup> Dissenting Opinion of Ruth Bader Ginsburg in *Ledbetter v. Goodyear Tire & Rubber Co.*, 550 U.S. 618 (2007).

basis voor de *Lilly Ledbetter Fair Pay Act* die president Obama op 29 januari 2009 ondertekende.<sup>65</sup>

De *Fair Pay Act* vernietigde in feite de beslissing van het SC in de zaak *Ledbetter v. Goodyear Tire & Rubber Co.* en legde vast dat elk discriminerend salaris een afzonderlijke overtreding is, ongeacht het moment waarop de discriminatie begon.<sup>66</sup> De termijn voor het indienen van klachten over salarisdiscriminatie werd hierdoor aanzienlijk verruimd en bracht een verbeterde juridische positie voor eenieder die hiermee in het verleden te maken heeft gehad.

Uit onderzoek is gebleken dat na 6 jaar de effecten van de *Fair Pay Act* relatief klein zijn en (nog) niet heeft geleid tot een grote toename van ingediende schadeclaims.<sup>67</sup> Een mogelijke oorzaak die wordt genoemd is dat bedrijven zelf een onderzoek zijn gestart naar de lonen om zo claims over discriminatie te voorkomen.<sup>68</sup> Dit is een kleine stap in de goede richting, maar nog niet genoeg. In 2018 verdiende de ‘gemiddelde’ vrouw namelijk nog steeds maar 81,6 cent van elke dollar die een man verdiende in 2018. En deze kloof is nog groter voor vrouwen van kleur.<sup>69</sup> De *Fair Pay Act* heeft tot nu toe minder effect gehad dan verwacht werd. De dissenting opinion van RBG heeft echter wel bijgedragen aan de ontwikkeling op het gebied van wetgeving voor gelijke beloning.

## 2.5. Whole Woman’s Health v. Hellerstedt, 2016

De laatste zaak die wordt besproken is *Whole Woman’s Health v. Hellerstedt*. Deze zaak wordt vaak genoemd als RBG’s ‘baanbrekende zaak’ op het gebied van abortusrechten. Hierin besloot het SC namelijk de omstreden *House Bill 2* (hierna: H.B.2) in Texas te schrappen. H.B.2 legde een aantal voorschriften aan abortusklinieken in Texas op, zoals het

---

<sup>65</sup> ‘From the Archives: President Obama Signs the Lilly Ledbetter Fair Pay Act | whitehouse.gov,’ *White House* (30 januari 2012).  
[<https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2012/01/30/archives-president-obama-signs-lilly-ledbetter-fair-pay-act>].

<sup>66</sup> ‘S.181 - 111th Congress (2009-2010): Lilly Ledbetter Fair Pay Act of 2009,’ *Congress* (2009),  
[<https://www.congress.gov/bill/111th-congress/senate-bill/181/text>].

<sup>67</sup> Michelle Wade en Susan Fiorentino, ‘Gender Pay Inequality: An Examination of the Lilly Ledbetter Fair Pay Act Six Years Later,’ *Advancing Women in Leadership Journal* 37 (2017) 29–36 <doi:10.18738/awl.v37i0.11>.

<sup>68</sup> *Ibidem*.

<sup>69</sup> US Census Bureau, ‘Equal Pay Day is March 31 – the Earliest Since it Began in 1996,’ *The United States Census Bureau* (31 maart 2020)  
[<https://www.census.gov/library/stories/2020/03/equal-pay-day-is-march-31-earliest-since-1996.html>].

vereiste dat artsen werkzaam in abortusklinieken (bijna onmogelijke) trainingen moeten volgen en dat klinieken moeten voldoen aan strikte, dure en onnodige bouwvereisten.

De wet zou bedoeld zijn om de gezondheid van vrouwen te beschermen, maar maakte het bijna onmogelijk voor abortusklinieken om te functioneren.<sup>70</sup> Bovendien had er voorafgaand geen onderzoek plaatsgevonden of de wet daadwerkelijk bovenstaand doel diende. Door H.B.2 zou een groot aantal klinieken moeten sluiten en dit zou leiden tot minder abortusartsen, langere wachttijden en toenemende druk.<sup>71</sup> Deze wet had dus grote gevolgen voor de toegang tot abortus en zou de mogelijkheid hiertoe aanzienlijk beperken.

Het SC besloot met een meerderheid van 5 tegen 3 dat H.B.2 het ‘onnodig’ moeilijk maakte voor vrouwen om een abortus te laten plegen en dat dit ongrondwettig was op grond van het 14<sup>de</sup> amendement.<sup>72</sup> In deze zaak nam RBG geen afwijkend standpunt in, maar is in het transcript van deze zaak terug te vinden dat zij duidelijk instemde met de meerderheid. Haar instemmende argument luidde als volgt: “*It’s beyond rational belief that H.B.2 could genuinely protect the health of women, and certain that law ‘would simply make it more difficult for them to obtain abortions’.*”<sup>73</sup>

Whole Woman’s Health v. Hellerstedt is de eerste zaak geweest waarin het SC de Casey-analyse opnieuw heeft geherinterpreteerd.<sup>74</sup> In de zaak *Planned Parenthood v. Casey* werd de uitspraak van *Roe v. Wade* teruggedraaid. De strict scrutiny voor het opleggen van restricties aan abortus werd in de Casey-zaak namelijk vervangen door intermediate scrutiny.<sup>75</sup> Dat het een grondwettig recht is om abortus te plegen werd weliswaar in stand gehouden, maar er werd aan toegevoegd dat staten abortus mochten reguleren met het doel de gezondheid van de moeder en het leven van de foetus te beschermen. Staten mochten zelfs abortussen van ‘levensvatbare’ foetussen verbieden.<sup>76</sup> De beslissing in *Whole Women’s Health v. Hellerstedt* leidde dan ook tot nieuwe jurisprudentie over de grondwettigheid van

---

<sup>70</sup> ‘83(2) HB 2 - Enrolled version - Bill Tekst,’ *Capitol Texas* (2013) [<https://capitol.texas.gov/tlodocs/832/billtext/html/HB00002F.htm>].

<sup>71</sup> *Whole Woman's Health v. Hellerstedt*, 579 U.S. (2016).

<sup>72</sup> *Ibidem*

<sup>73</sup> Ruth Bader Ginsburg’s concurring in *Whole Woman’s Health v. Hellerstedt*,’ 2

<sup>74</sup> Hannah Haksgaard, ‘Rural Women and Developments in the Undue Burden Analysis: The Effect of *Whole Woman’s Health v. Hellerstedt*,’ Rochester, New York (8 augustus 2017) [[https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=3015384](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3015384)]

<sup>75</sup> *Ibidem*.

<sup>76</sup> *Whole Woman’s Health v. Hellerstedt* 579 U.S. (2016)

abortus. Abortus is echter nog geen onbetwistbaar wettelijk recht geworden. In veel staten gelden nog steeds wettelijke beperkingen voor abortus en er is nog een lange weg te gaan.<sup>77</sup> De uitspraak *Whole Women's Health v. Hellerstedt* is in ieder geval een stap in de goede richting sinds de zaak *Planned Parenthood v. Casey*. De uitspraak kan ook van belang zijn op de manier waarop abortus beperkende wetten kunnen worden aangevochten.

## 2.6 Conclusie

In dit hoofdstuk is onderzocht wat de invloed van RBG geweest is op de ontwikkeling van vrouwenrechten tijdens haar ambtsperiode bij het SC van 1993-2020. Dit is onderzocht aan de hand van drie zaken die vaak worden genoemd als RBG's 'meest invloedrijke' zaken op de ontwikkeling van vrouwenrechten. De invloed van deze zaken is verder geanalyseerd en daarbij is tot de volgende conclusies gekomen:

1. Ten eerste heeft RBG in *United States v. Virginia* 'skeptical scrutiny' geïntroduceerd, een nieuwe norm die strengere voorwaarden oplegde aan de toetsing van de grondwettigheid van wetten die discrimineren op grond van geslacht. Aan geen enkel individu mocht een kans worden ontzegd op basis van zijn of haar geslacht. Vijf jaar later, in de zaak *Nguyen v. Ins*, werd deze strengere norm echter niet door het SC gevolgd met als consequentie dat gendergelijkheid nog geen bijna onbetwistbaar recht geworden is.
2. Ten tweede vormde de dissenting opinion van RBG in *Ledbetter v. Goodyear* de basis voor de *Lilly Ledbetter Fair Pay Act*. Dit verruimde de termijn voor het indienen van klachten over salaris discriminatie aanzienlijk en verbeterde dus de positie van eenieder die in het verleden te maken heeft gehad met beloningsongelijkheid op basis van geslacht. Uit onderzoek is echter gebleken dat de *Fair Play Act* tot nu toe maar een relatief klein effect heeft gehad. Bovendien heeft de wet (nog) niet geleid tot een grote toename van ingediende schadeclaims. Vrouwen verdienen in 2018 nog steeds minder dan mannen. De *Fair Pay Act* was dus minder invloedrijk dan voorheen misschien werd verwacht maar heeft desalniettemin de juridisch basis voor gelijke salarissen tussen mannen vrouwen verder ontwikkeld.

---

<sup>77</sup> 'Whole Woman's Health v. Hellerstedt,' *Planned Parenthood Action*, [<https://www.plannedparenthoodaction.org/issues/abortion/whole-womans-health-v-hellerstedt>].

3. Ten derde heeft RBG met haar instemmende argumenten een bijdrage geleverd aan grondwettelijke bescherming van abortus in de zaak *Whole Women's Health v. Hellerstedt*. Hierin besloot het SC dat de Texaanse wet die hoge eisen stelde aan abortusklinieken het recht van de vrouw op abortus ernstig inperkte. Het doel van H.B.2 was om de gezondheid van de vrouw te beschermen maar dat werd niet aangetoond. De wet maakte het onnodig lastig voor vrouwen om abortus te laten plegen. Het was de eerste zaak waarin het SC de eerdere Casey-analyse heeft geherinterpreteerd. Dit was weer een stap in de goede richting voor de ontwikkeling van grondwettelijke bescherming van abortus. Deze uitspraak kan aanzienlijke invloed kunnen hebben op de manier hoe wetten van staten die abortus beperken kunnen worden aangevochten.

Concluderend heeft RBG tijdens haar ambtsperiode invloed gehad op de ontwikkeling van jurisprudentie op het gebied van vrouwenrechten en daarmee ook op de ontwikkeling van vrouwenrechten. Het is haar echter niet gelukt - de Fair Pay Act uitgesloten - een wettelijke grondslag te realiseren die genderdiscriminatie onmogelijk zou maken.

### Hoofdstuk III - ‘The Notorious RBG’

De uitspraken van het SC zijn, zoals is gebleken, niet absoluut. Publiciteit is een handig middel voor een rechter om te peilen wat de heersende maatschappelijke opvattingen is over een bepaald onderwerp en daarop in te spelen. Er lijkt dan ook een verandering te hebben plaatsgevonden in de publieke zichtbaarheid van de rechters: in de afgelopen jaren zijn rechters steeds meer publieke figuren geworden. Een aantal factoren heeft hieraan bijgedragen: uitgebreide berichtgeving over de rechters, (social) media en de *celebrity cultuur* in de VS.<sup>78</sup>

De berichtgeving over een (nieuwbenoemde) rechter van het SC is steeds uitgebreider geworden en dit zorgt voor meer publiek bewustzijn. Voorheen was er vooral uitgebreide berichtgeving tijdens de benoemingsperiode, maar deze berichtgeving stopte als deze periode voorbij was - met als uitzondering de benoeming van Sandra Day O’Connor, de eerst benoemde vrouwelijke rechter van het SC.<sup>79</sup> Toen RBG zich in de jaren zeventig als advocaat voor gendergelijkheid begon in te zetten was zij verre van bekend. In haar eerst gewonnen zaak (*Frontiero v. Richardson*) werd haar naam niet eens bij de uitspraken van het SC in de *New York Times* genoemd. Ook toen zij toetrad tot het SC was zij buiten de juridische wereld onbekend. Overigens vond zij het toen belangrijk dat het SC buiten de schijnwerpers zijn werk kon doen.<sup>80</sup>

Nu tatoeëren vrouwen haar gezicht op hun arm, gaan zij verkleed als RBG en bestaan er zelfs stickers en shirts met teksten als “*You can’t spell truth without Ruth.*”<sup>81</sup> Dat zij bekend was onder een groot publiek, werd ook duidelijk op 18 september 2020 - de dag dat zij overleed. Toen verzamelde duizenden mensen zich bij de trappen van het SC om haar een eerbetoon te brengen.<sup>82</sup>

---

<sup>78</sup> Richard Davis, ‘Justices and Journalists: The U.S. Supreme Court and the Media,’ Cambridge University Press, (14 februari 2011) 21-25

<sup>79</sup> Ibidem.

<sup>80</sup> Julie Cohen & Paul Barrett, ‘How Ginsburg Went From Equality Trailblazer to #NotoriousRBG,’ *Bloomberg* (27 september 2020).  
[<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-09-23/ruth-bader-ginsburg-how-the-late-supreme-justice-became-a-cultural-icon>][<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-09-23/ruth-bader-ginsburg-how-the-late-supreme-justice-became-a-cultural-icon>]

<sup>81</sup> ‘Tell Us: How Did Ruth Bader Ginsburg Influence You? - The New York Times’,  
[<https://www.nytimes.com/2020/09/18/reader-center/ruth-bader-ginsburg-influence.html>].

<sup>82</sup> Greenhouse, ‘Ruth Bader Ginsburg, Supreme Court’s Feminist Icon, Is Dead at 87’.



De zaak die RBG bekend heeft gemaakt bij het grote publiek was *Shelby v. County Holder*.<sup>83</sup> Met haar dissenting opinion trok zij grote publieke belangstelling. De zaak ging over veranderingen in de Kieswet van Shelby County, waardoor het vereiste van federale toestemming om kiesprocedures te veranderen, werd geschrapt. Dit zou het met name Afro-Amerikaanse kiezers kunnen benadelen.<sup>84</sup> Het SC oordeelde dat deze verandering niet ongrondwettig was. RBG was het hier totaal niet mee eens en schreef een felle dissenting opinion: “*Throwing away preclearance when it has worked and is continuing to work to stop discriminatory changes it is like throwing away your umbrella in a rainstorm because you are not getting wet.*”<sup>85</sup> Deze dissenting opinion geeft overigens ook goed weer dat RBG zich inzette voor sociale rechtvaardigheid en voor het tegengaan van discriminerende wetten.

Na de dissenting opinion van RBG in *Shelby v. County Holder* maakte Shana Knizhnik, een rechtenstudente aan de *New York University*, een Tumblr-account aan onder de naam *Notorious RBG* met de beste uitspraken van RBG en een andere rechtenstudente kwam met de *hashtag* #*NotoriousRBG*. Het Tumblr-account en de *hashtag* werden binnen korte tijd erg populair en hebben een belangrijke rol gespeeld bij de ontwikkeling van RBG als cultureel icoon en bij de verspreiding van haar voortdurende strijd voor sociale rechtvaardigheid.<sup>86</sup> In een artikel legt Knizhnik uit wat haar aanleiding was voor het aanmaken van het Tumblr-account:

*“I was angry, and I was feeling that anger with her...I just thought it was an amazing sort of juxtaposition between this quiet, demure, traditionally feminine woman who at the same time packed such a punch with her words.”*<sup>87</sup>

Veel mensen deelden deze mening en er begon veel waardering te ontstaan voor de voortdurende strijd voor sociale rechtvaardigheid van RBG. Naast het Tumblr-profiel publiceerde Knizhnik in 2015 samen met een journalist het boek ‘*Life and Times of Ruth Bader Ginsburg*’. Dit werd een *New York Times bestseller*. Bovendien werden twee films over RBG gemaakt, waarvan er één zelfs werd genomineerd voor twee Oscars.<sup>88</sup> (Social)

---

<sup>83</sup> *Shelby County v. Holder*, 570 U.S. 529 (2013).

<sup>84</sup> Joyce White Vance, ‘Ruth Bader Ginsburg Lost Her Battle to Save Voting Rights. Here’s How We Can Take Up the Fight and Honor Her Legacy,’ *Time* (21 september 2020). [<https://time.com/5890983/ruth-bader-ginsburg-voting-rights/>]

<sup>85</sup> Ruth Bader Ginsburg dissenting in ‘*Shelby v. County Holder*,’ 570 U.S. 529 (2013)

<sup>86</sup> Julie Cohen and Paul Barrett, ‘How Ginsburg Went From Equality Trailblazer to #NotoriousRBG.’

<sup>87</sup> Shana Knizhnik in ‘How Ginsburg Went From Equality Trailblazer to #NotoriousRBG.’

<sup>88</sup> Julie Cohen and Paul Barrett, ‘How Ginsburg Went From Equality Trailblazer to #NotoriousRBG.’

media heeft dus een grote rol gespeeld bij de verspreiding van het gedachtegoed van RBG onder een groot publiek.

Ondanks dat zij te maken kreeg met genderdiscriminatie tijdens haar opleiding en in het begin van haar carrière heeft zij laten zien dat vasthoudendheid aan haar ideeën over gendergelijkheid loonde.<sup>89</sup> RBG zette zich niet alleen in voor vrouwen en gendergelijkheid, maar ook voor andere groepen die vaak te maken kregen met discriminatie - zoals de Afro-Amerikanen en LGBTQ-community.<sup>90</sup> Daardoor kreeg RBG een grote achterban en werd zij mede door de celebrity cultuur in de Amerikaanse maatschappij bekend bij een groot publiek.

### 3.2 Conclusie

RBG groeide uit tot een van de bekendste rechters die het SC heeft gekend, mede dankzij toegenomen publiek bewustzijn door uitgebreide berichtgeving, (social) media en de celebrity cultuur in de Amerikaanse maatschappij. Door de publiciteit is bij een groot publiek bekend geworden wat RBG heeft betekend voor de ontwikkeling van vrouwenrechten en hoe zij zich hiervoor heeft ingezet voor de strijd om gendergelijkheid. De in dit deel besproken factoren hebben bijgedragen aan het feit dat RBG tot cultureel icoon kon uitgroeien. Deze factoren hebben er namelijk voor gezorgd dat haar gedachtegoed bij een groot publiek bekend werd.

In de laatste periode bij het SC heeft RBG op deze manier veel vrouwen in de VS (en daarbuiten) bereikt en mogelijk een nieuwe impuls gegeven aan de voortdurende juridische strijd om gendergelijkheid. Haar nalatenschap is nu ook buiten de juridische wereld bekend en zal bewaard blijven. Het hangt van het SC af of de jurisprudentie over vrouwenrechten en gendergelijkheid die mede door RBG is ontwikkeld gevolgd zal worden, maar de publiciteit over RBG is in ieder geval een goed middel om haar nalatenschap in leven te houden. Zij is een rolmodel voor vrouwen geworden en heeft velen geïnspireerd.

---

<sup>89</sup> Michael J. Klarman, 'Social Reform Litigation and Its Challenges: An Essay in Honor of Justice Ruth Bader Ginsburg A Celebration of Justice Ruth Bader Ginsburg,' *Harvard Journal of Law & Gender* 32 (2009) 251–302.

<sup>90</sup> Yonath Shimron, 'Ruth Bader Ginsburg was passionate about Judaism's concern for justice,' *The Washington Post* (19 september 202).  
[<https://www.washingtonpost.com/religion/2020/09/18/ruth-bader-ginsburg-was-passionate-about-judaisms-concern-justice/>]

## IV Conclusie

*“People ask me sometimes... ‘when will there be enough women on the court?’ And my answer is: ‘When there are nine.’ People are shocked. But there’d been nine men, and nobody’s ever raised a question about that.”*<sup>91</sup>

In deze scriptie is antwoord gegeven op de vraag: “Wat is de invloed van Ruth Bader Ginsburg tijdens haar ambtsperiode van 1993-2020 bij het *Supreme Court* op de ontwikkeling van vrouwenrechten in de Verenigde Staten geweest en in hoeverre is haar *radical project* geslaagd?” Dit is gedaan aan de hand van drie deelvragen.

Als eerste is er antwoord gegeven op de vraag wat het radical project van RBG inhoudt. Zij wilde de irrationale en ongelijke behandeling op grond van geslacht aantonen op een behouden en stapsgewijze manier. Deze benadering is gebaseerd op John Stuart Mill en haar ervaringen in Zweden. Zij waren de voorlopers van het ter discussie stellen van stereotypen. RBG wilde op een subtiele manier laten blijken dat stereotypen zowel mannen als vrouwen kunnen raken als zij afwijken van de traditionele rol. Haar doel was het deconstrueren van paternalistische en stereotype veronderstellingen waardoor vrouwen, maar ook mannen uitgesloten konden worden van bepaalde rechten die wel toekomen aan een ‘volwaardig burger’. RBG wilde ervoor zorgen dat onrechtvaardige verschillen tussen mannen en vrouwen in de samenleving zouden verdwijnen. Haar theorie was radicaal, maar haar benadering was behoudend en stapsgewijs.

Als tweede is antwoord gegeven op de vraag wat de invloed van RBG is geweest op de ontwikkeling van vrouwenrechten tijdens haar ambtsperiode van 1993-2020 bij het SC. De invloed van RBG op de ontwikkeling van vrouwenrechten is onderzocht door drie zaken die vaak worden genoemd als ‘haar meest invloedrijke zaken op het gebied van vrouwenrechten’ nader te analyseren. Daaruit is gebleken dat RBG tijdens haar ambtsperiode heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van jurisprudentie op het gebied van vrouwenrechten en daarmee invloed heeft gehad op de ontwikkeling van vrouwenrechten. De verdere ontwikkeling van de juridische basis voor gendergelijkheid is van groot belang maar dit leidt niet rechtstreeks tot

---

<sup>91</sup> ‘Appearance RBG at Georgetown University 2015,’ *Georgetown University* (21 september 2020) [<https://www.law.georgetown.edu/news/justice-ruth-bader-ginsburg-inspired-the-georgetown-law-community-for-40-years/>]

een ‘garantie’ voor gendergelijkheid. Het SC kan uitspraken in latere (vergelijkbare) zaken terugdraaien. Dit is afhankelijk van hoe de meerderheid van de rechters de Grondwet interpreteert. RBG heeft zowel als advocaat en als lid van het SC in ieder geval grote juridische invloed op de ontwikkeling van vrouwenrechten gehad door haar inzet om de ongrondwettigheid van wetten die voorzagen in genderdiscriminatie aan te pakken.

Als derde is er onderzocht hoe RBG invloed op de vrouwen in de Amerikaanse samenleving heeft gehad. Het toegenomen publieke bewustzijn door uitgebreide berichtgeving over rechters, de (social) media en celebrity cultuur hebben bijgedragen aan het feit dat RBG kon uitgroeien tot cultureel icoon. Haar voortdurende strijd om rechtvaardigheid voor minderheidsgroepen leidde ertoe dat zij bekend werd onder een groot publiek. Zij is een rolmodel geworden voor veel vrouwen en vele anderen die op zoek zijn naar sociale rechtvaardigheid. Zij heeft veel vrouwen in de VS (en daarbuiten) bereikt en mogelijk een nieuwe impuls gegeven aan de juridische strijd om gelijkheid. Haar nalatenschap is door de publiciteit bekend geworden en dit is een goed middel om haar nalatenschap levend te houden.

Concluderend kan naar aanleiding van de uitkomsten van de deelvragen een antwoord worden gegeven op de vraag ‘Wat is de invloed van Ruth Bader Ginsburg tijdens haar ambtsperiode van 1993-2020 bij het *Supreme Court* op de ontwikkeling van vrouwenrechten in de Verenigde Staten geweest en in hoeverre is *radical project* geslaagd?’ Het is gebleken dat RBG tijdens haar ambtsperiode heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van jurisprudentie op het gebied van vrouwenrechten en daarmee ook invloed heeft gehad op de ontwikkeling van vrouwenrechten. De verdere ontwikkeling van deze juridische basis voor gendergelijkheid is van groot belang en noodzakelijk maar heeft (nog) niet geleid tot een ‘garantie’ voor gendergelijkheid. Dit betekent echter niet dat haar radical project niet is geslaagd. RBG heeft namelijk veel vrouwen in haar ambtsperiode geïnspireerd en is voor veel vrouwen een rolmodel geworden. Het hangt af van het SC of de jurisprudentie die mede door RBG is ontwikkeld voet aan de grond zal krijgen, maar haar nalatenschap zal door de publiciteit in leven worden gehouden en heeft een mogelijke impuls gegeven aan de voortdurende juridische strijd om gendergelijkheid.

## Bibliografie

‘83(2) HB 2 - Enrolled version - Bill Tekst.’ *Capitol Texas* (2013)  
[<https://capitol.texas.gov/tlodocs/832/billtext/html/HB00002F.htm>].

‘Amerikaanse hoge rechter Ruth Bader Ginsburg overleden.’ *NRC* (18 september 2020).  
[<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/09/18/amerikaanse-opperrechter-ruth-bader-ginsburg-overleden-a4012782>].

‘An Open Discussion with Justice Ruth Bader Ginsburg The Day, Berry & Howard Visiting Scholar.’ *Connecticut Law Review* 36 (2003) 1033–1048.

Appearance RBG at Georgetown University 2015.’ Georgetown University (21 september 2020)  
[<https://www.law.georgetown.edu/news/justice-ruth-bader-ginsburg-inspired-the-georgetown-law-community-for-40-years/>]

Bader Ginsburg, Ruth, Gillian Metzger, en Abbe Gluck, ‘A Conversation with Justice Ruth Bader Ginsburg’, *Colum. J. Gender & L.* 25 (2013) 6.

‘Biographies of Associate Justices Ruth Bader Ginsburg.’ *Supreme Court*.  
[<https://www.supremecourt.gov/about/biographyginsburg.aspx>].

‘Equal Pay Day is March 31 – the Earliest Since it Began in 1996.’ *The United States Census Bureau* (31 maart 2020).  
[<https://www.census.gov/library/stories/2020/03/equal-pay-day-is-march-31-earliest-since-1996.html>].

Chung, Lawrence Hurley, Andrew, ‘Trailblazing U.S. Supreme Court Justice Ginsburg dies; succession battle looms’, *Reuters* (19 september 2020).  
[<https://www.reuters.com/article/uk-usa-court-ginsburg-idUKKBN269397>]

Cohen, J. & Paul Barrett. ‘How Ginsburg Went From Equality Trailblazer to #NotoriousRBG.’ *Bloomberg* (27 september 2020).  
[<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-09-23/ruth-bader-ginsburg-how-the-late-supreme-justice-became-a-cultural-icon>][<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-09-23/ruth-bader-ginsburg-how-the-late-supreme-justice-became-a-cultural-icon>]

Davidson, Kenneth M., Ruth Bader Ginsburg, en Herma Hill Kay. ‘*Sex-Based Discrimination: Text, Cases and Materials*’ (1974).

Davis, Richard. ‘Justices and Journalists: The U.S. Supreme Court and the Media.’ *Cambridge University Press* (2011)

‘Equal Pay Act of 1963 and Lilly Ledbetter Fair Pay Act of 2009 | U.S. Equal Employment Opportunity Commission.’ *Equal Employment Opportunity Commission* (2009)  
[<https://www.eeoc.gov/laws/guidance/equal-pay-act-1963-and-lilly-ledbetter-fair-pay-act-2009>]

Franklin, Cary, 'The Anti-Stereotyping Principle in Constitutional Sex Discrimination Law.' *New York University Law Review* 85 (2010) 83–173.  
[<https://www.nyulawreview.org/issues/volume-85-number-1/the-anti-stereotyping-principle-in-constitutional-sex-discrimination-law/>]

'From the Archives: President Obama Signs the Lilly Ledbetter Fair Pay Act | whitehouse.gov.' *Obama White House* (30 januari 2012)  
[<https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2012/01/30/archives-president-obama-signs-lilly-ledbetter-fair-pay-act>].

Frontiero v. Richardson, 411 U.S. 677 (1973).

Ginsburg, Ruth Bader, 'A Supreme Court: A Place for Women Speech.' *Southwestern University Law Review* 32 (2003) 189–200.

Ginsburg, Ruth Bader 'Gender and the Constitution.' *University of Cincinnati Law Review* 44 (1975) 1–42.

Ginsburg, Ruth Bader 'Letter from Ruth Bader Ginsburg, Professor, Rutgers Univ. Sch. of Law, to Jamison Doig, Professor Emeritus of Politics & Int'l Affairs, Princeton Univ.' (Apr. 6, 1971) (on file with the Library of Congress) (Ruth Bader Ginsburg Papers, container 5, folder "Moritz v. Comm'r May 1971")

Ginsburg, Ruth Bader, 'Remarks on Women Becoming Part of the Constitution Women and the Constitution: Presentation from the 1987 Eighth Circuit Judicial Conference, Colorado Springs, Colorado July 17, 1987: Panel Presentations.' *Law and Inequality: A Journal of Theory and Practice* 6 (1988) 17–26.

Ginsburg, Ruth Bader. 'Sexual Equality under the Fourteenth and Equal Rights Amendments Symposium: The Quest for Equality.' *Washington University Law Quarterly* 1 (1979) 161–178.

Ginsburg, Ruth Bader. 'Some Thoughts on Autonomy and Equality in Relation to Roe v. Wade Essay.' *North Carolina Law Review* 63 (1984) 375–386.

Ginsburg, Ruth Bader. 'The Role of Dissenting Opinions Lecture.' *Minnesota Law Review* 95 (2010) 1–8.

Greenhouse, Linda. 'Learning to Listen to Ruth Bader Ginsburg Celebrating the Jurisprudence of Justice Ruth Bader Ginsburg: Introduction.' *New York City Law Review* 7 (2004) 213–220.

Greenhouse, Linda. 'Ruth Bader Ginsburg, Supreme Court's Feminist Icon, Is Dead at 87.' *The New York Times* (18 september 2020) sectie U.S.

Haksgaard, Hannah. 'Rural Women and Developments in the Undue Burden Analysis: The Effect of Whole Woman's Health v. Hellerstedt.' *Rochester NY* (8 augustus 2017).  
[[https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=3015384](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3015384)]

‘Hoge rechter ‘RBG’ was voorvechtster van vrouwenrechten en werd een progressief idool.’ *NRC* (19 september 2020).  
[<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/09/19/popidool-voor-progressieven-a4012783>].

‘Judicial Activism & Judicial Restraint.’ *Institute for Justice* 14 (2005) 3.  
[<https://ij.org/ll/june-2005-volume-14-number-3/two-paths-to-bigger-government/>].

Klarman, Michael J., ‘Social Reform Litigation and Its Challenges: An Essay in Honor of Justice Ruth Bader Ginsburg A Celebration of Justice Ruth Bader Ginsburg.’ *Harvard Journal of Law & Gender* 32 (2009) 251–302.

Knight, Louise W., ‘The 19th-century powerhouse who inspired RBG.’ *CNN* (9 september 2018). [<https://www.cnn.com/2018/09/01/opinions/ruth-bader-ginsburg-rbg-and-grimke-sister-s-louise-knight/index.html>].

McCarthy, Tom, ‘What does Ruth Bader Ginsburg’s death mean for the supreme court?’ *The Guardian* (19 september 2020) sectie US news.  
[<https://www.theguardian.com/us-news/2020/sep/18/ruth-bader-ginsburg-supreme-court-faq-explainer>]

Mikulski, Barbara A., ‘Text - S.181 - 111th Congress (2009-2010): Lilly Ledbetter Fair Pay Act of 2009.’ *Congress* (2009).  
[<https://www.congress.gov/bill/111th-congress/senate-bill/181/text>].

Mill, J.S. ‘The Subjection of Women (1869).’ reprinted in *On Liberty and Other Writings* 144 (Stefan Collini ed., Cambridge Univ. Press 1989)

*Minor v. Happersett*, 88 U.S. (21 Wall.) 162, 174-76 (1874); cf. *Strauder v. West Virginia*, 100 U.S. 303, 310 (1879)

*Nguyen v. Ins.*, 533 U.S. 53 (2001)

Palme, Olof. ‘Address by Olof Palme.’ Women’s National Democratic Club, Washington D.C., June 8, 1970, in K. DAVIDSON, R. GINSBURG & H. KAY, *TEXT, CASES AND MATERIALS on SEX-BASED DISCRIMINATION* (1974). 938-46  
‘Press Releases - pr\_09-18-20 - Supreme Court of the United States.’  
[[https://www.supremecourt.gov/publicinfo/press/pressreleases/pr\\_09-18-20](https://www.supremecourt.gov/publicinfo/press/pressreleases/pr_09-18-20)].

‘Remarks Announcing the Nomination of Ruth Bader Ginsburg To Be a Supreme Court Associate Justice | The American Presidency Project.’ *The American Presidency Project* (14 juni 1993)  
[<https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-announcing-the-nomination-ruth-bader-ginsburg-be-supreme-court-associate-justice>].

*Roe v. Wade*, 410 U.S. 113 (1973).

‘Ruth Bader Ginsburg receives jubilee honorary doctorate.’ *Lund University* (15 september 2020)  
[<http://www.lunduniversity.lu.se/article/ruth-bader-ginsburg-receives-jubilee-honorary-doctorate>].

*Shelby v. County Holder*, 570 U.S. 529 (2013)

Shimron, Yonath. 'Ruth Bader Ginsburg was passionate about Judaism's concern for justice.' *The Washington Post* (19 september 202).

[<https://www.washingtonpost.com/religion/2020/09/18/ruth-bader-ginsburg-was-passionate-about-judaisms-concern-justice/>]

Small, Cathleen. 'Ruth Bader Ginsburg: Supreme Court Justice.' *Cavendish Square Publishing*, New York (2017) 71-73.

Smith, Christopher E. e.a., 'The First-Term Performance of Justice Ruth Bader Ginsburg.' *Judicature* 78 (1994) 74–80.

'Stanford Rathbun Lecture – February 6, 2017 | Archives of Women's Political Communication.' Stanford  
[<https://awpc.cattcenter.iastate.edu/2017/10/05/stanford-rathbun-lecture-february-6-2017/>].

Stein, Robin, en Meg Felling, 'Video: The Radical Project of Ruth Bader Ginsburg', *The New York Times* (18 september 2020), sectie Obituaries.

Stobaugh, Heather L., 'The Aftermath of United States v. Virginia: Why Five Justices Are Pulling in the Reins on the Exceedingly Persuasive Justification Comment', *SMU Law Review* 55 (2002) 1755–1780.

'Tell Us: How Did Ruth Bader Ginsburg Influence You? - The New York Times.' *The New York Times* (9 september 2020)  
[<https://www.nytimes.com/2020/09/18/reader-center/ruth-bader-ginsburg-influence.html>].

'The Yale Law Journal - Forum: Justice Ginsburg's Advocacy and the Future of Equal Protection.' *The Yale Law Journal* (21 februari 2013)  
[<https://www.yalelawjournal.org/forum/justice-ginsburgs-advocacy-and-the-future-of-equal-protection>].

'Tribute: The Legacy of Ruth Bader Ginsburg and WRP Staff.' *American Civil Liberties Union*. [<https://www.aclu.org/other/tribute-legacy-ruth-bader-ginsburg-and-wrp-staff>].

'Trump nomineert conservatieve rechter Coney Barrett voor Hoogerechtshof.' *NRC* ( 26 september 2020).  
[<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/09/26/trump-nomineert-conservatieve-rechter-coney-barrett-voor-hoogerechtshof-a4013697>].

Vance, Joyce W. 'Ruth Bader Ginsburg Lost Her Battle to Save Voting Rights. Here's How We Can Take Up the Fight and Honor Her Legacy.' *Time* (21 september 2020).  
[<https://time.com/5890983/ruth-bader-ginsburg-voting-rights/>]

Wade, Michelle, en Susan Fiorentino, 'Gender Pay Inequality: An Examination of the Lilly Ledbetter Fair Pay Act Six Years Later.' *Advancing Women in Leadership Journal* 37 (2017) 29–36 <doi:10.18738/awl.v37i0.11>.

Weinberger v. Wiesenfeld, 420 U.S. 636 (1975).



‘Whole Woman’s Health v. Hellerstedt.’ *Planned Parenthood*.

[<https://www.plannedparenthoodaction.org/issues/abortion/whole-womans-health-v-hellerstedt>].